

ԵՂԵՐՔ

Կաճար

ՍԵՂԱ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՍԵՂԱ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

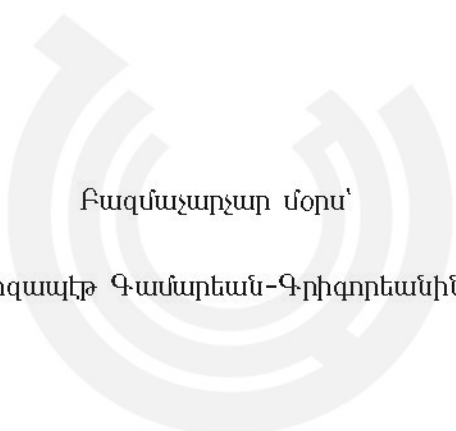

ԵԶԵՐՔ

ԵՐԵՒԱՆ
2006

Այս գիրքը հրատարակուեցաւ հովանաւորութեամբ
ՆԱՐԵԿԱՅԻ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Բազմաչափար մօրս՝

Էլիզապեթ Գամարեան-Գրիգորեանին

Շնորհակալություն՝

Գառապար Տէրստեբանին՝ հատորի նվարագարության համար
Սիմոն Գույումճեանին՝ հատորի ձեւադրման համար
Սօսի Առաքելեանին՝ հատորի էջադրման համար
Համօ Ապտաղեանին՝ ընդհանուր վերանայման համար

ՆԱԽԵՐԳԱՆՔ

Քայլերուս տակ
 Ձիւնը կը փոխակերպուի ցեխի
 Ոտքերս -տե՛ս- մաքուր են
 Բայց կօշիկներս իսն չեն
 Անոնք օտարութիւնն են
 Պէյրութէն Երեւան
 Օքլանտ-Լոս Անճելըս-Թորոնթօ
 Ներկայիս ալ կը թափառին Մոնթրէալի մէջ
 Դեռ չաւարտած երգի մը պէս...

Կօշիկներս կը փոխեմ երկրէ երկիր
 Բայց ոտքերս կը մնան նոյնը
 Մաքուր ինչպէս հեքիաթային մեղեղի
 Ուրկէ կը լսուի երգ մ'այլուրային
 Մերթ իգութեամբ թաթաւուն
 Մերթ ալ խրոխտ
 Վիրաւոր
 Գտնելու համար կայքն այն հին ու վեհ
 Ուր հոգիները չեն սառիր երբեք...

* * *

Այսպէս կը քալեմ
 Ու կը քալեմ ես
 Ոտքերս մաքուր են
 Բայց կօշիկներս իսն չեն
 Անոնք շրջագիծն են թափառումներուս

Գիշերները
 Անթափանց երազներուս
 Որ մերթ կը փշրուին սալայատակին
 Անմեղ մանկան արցունքին պէս
 Մերթ ալ կը սեւեն խտութիւնը լոյսին
 Կը ճռճռան
 Կը հեւան
 Ջաղացքարի տակ ճմլուող
 Կենսաբեր հատիկին նման...

* * *

Կօշիկներս իմս չեն
 Բայց ոտքերս մաքուր են
 Ու կը քալեմ դեռ
 Հաւատքով անմեռ
 Կոյսի հեզութեամբ
 Լոյսը կը փնտռեմ քայլերուս ներքեւ
 Արեւի բոցին ձեռքս կ'երկարեմ

Համբաս կ'որոնեմ
 Վերէն թէ վարէն
 Որ ուղղահայեաց մնայ հասակս
 Երկնուղէշ ու ձիգ
 Ինչպէս Լեառն Արի
 Հասնելու համար կայքն այն նոր ու սէգ
 Ուր հոգիները չեն հալիր երբեք...

Օգոստոս 2006

Մոնթրէալ

ՊԷՅՐՈՒԹ
1990-2000

ՀԱԿԱՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Տակասություններ
Բեռներ անհաշտ
Զիս են արարեր

Զանոնք քակեցի
Տարանջատեցի
Արեւին տուի

Մարմինս բեկ-բեկ
Թիարան տարի

ԶԳՈՅՈՒԹԵՆԷՍ

Արեւը երկնեց
Բիւր-բիւր երանգներ
Ու երկիր դրկեց

ԳՈՅ ԵՄ
ԿԱՄ

Ուրիշ «ես»երու
Շրջաժիրին մէջ
Արեւը իմ մէջ...

ՊԱՏԿԵՐ - 1 -

Օրէ օր շուրջս կը հիւծին դէմքեր
Դիմակներ կ'իյնան ոտքերուս առջեւ
Կը պղտորէ մարդն իր մէջ օրէ օր
Վճիտ ջուրերը իր արմատներուն

Զիրար յօշոտող խլեակներուն մէջ
Դա՛ռն է մնալ լուռ համր անշունչ

Զգալ որ մարդը գազան է միայն
Մե՛ծ ունայնութեան փո՛ւռ ամբողջութիւն...

ՊԱՏԿԵՐ - 2 -

Ամայի՛

Անլո՛յս

Անձա՛յն

Գիշերներու տենդն ունի հոգիս
Որպէսզի Մարդուն կարօտովն ապրիմ
Ու երգով բանամ դուռը տնակիս...

ՊԱՏԿԵՐ - 3 -

Այդ ե՞րբ էր յանկարծ

Որ ծանօթներս անծանօթ դարձան

Ու ալայծառութիւնը լոյս գիշերներուս

Վերջակէտ դրաւ իր լինելութեան...

ՊԱՏԿԵՐ - 4 -

Ռումբը ոռնաց

Սպառնաց

Կեանքը դողաց

Քարացաւ

Մոլթը իջաւ

Երկինքներէն-ցաւերէն

Փակէ՛ վարագոյրդ Տէ՛ր

Մինակութիւնս չեմ ուզեր կիսել...

ՊԱՏԿԵՐ - 5 -

Ամայքներէն փողոցին
 Լուռ թաղերէն երէկուան
 Այսօր ձայներ կը լսուին

Աղմուկին մէջ յարաճուն
 Տրոփներ կը հառաչեն

Լքուած տուներ կ'ամոքեն
 Հոծ մենուփիւնը իրենց

-Պատերազմը վերջացա՛ւ-
 Գինով մը կը քրքջայ...

ԵՐԷԿ-ԱՅՍՕՐ

Երէկ թախիժ էր ու ահ
Առանձնութիւն հեաւսաբառ
Երէկ մորմոք մ'էր տմոյն
Դժոխային առօրեայ
Մահ էր երէկ ու արին
Տոգիի թէժ աղերսանք
Երէկ անսէր ու անգոյն
Տուայտանք էր յուսահատ

Այդ երէկ էր...

Այսօր խինդ է ու աւին
Երակներու մէջ հոսող
Այսօր տօն է լուսածին
Տոգիի մէջ հրաբորբ
Կեանք է այսօր ու հաւատք
Մենութիւնս ակօսող
Այսօր սէր է սարսռածին
Քուկդ ըլլալու ցանկութի՛ն...

Ուրի՛շ է այսօր...

Մ Ե Ն Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Մենեակս կը հեալ ստուերիդ շունչով
Ու սարսուռներ կը զգենու հոգիս
Որ կը նուաղի
Առջի համբոյրիդ հեշտութիւնը սրափալէն...

Կ'այրի մարմինս հպումներուդ պապակէն
Եւ կայլակներ ճակտիս վրայ կը կնճռոտի՜ն...

Կը մերկանա՛մ
Արիւնիդ ջերմութիւնը անրջելէն...

Պարապին մէջ
Ձեռքերս քեզ քանդակել կը տենչան
Բայց միջոցը կը փշրուի մատներուս ծայրին...

Երակներուս մէջ կը սսին կակաչնե՛ր...

ԱՍՏՂ

Երկինքէն աստղ մը
Թաալգոր ինկաւ ցած...

Գուցէ ընկեցիկ մըն էր
Որուն համար այս գիշեր
Մոմս երկա՛ր արտասուեց...

ՏԱԳՆԱՊ

Տագնապ կայ կրակին մէջ
Սառոյցին մէջ կայ տագնապ

Տագնապ կայ ջուրին մէջ
Անապատին մէջ կայ տագնապ

Տագնապ կայ հողին մէջ
Ժայռին մէջ կայ տագնապ

Տագնապ կայ օդին մէջ
Մահուան մէջ կայ տագնապ

Ամէնո՛ր կայ տագնապ...

24 ԱՊՐԻԼ

Ողջակիզուող խոհերուս մէջ
 Կը գալարիս Դուն կրկին
 Անագորո՛յն թիւ
 Ու հոգիէս թերթ-թերթ կ'իյնան
 Շուշաններն իմ գարունի

Կը մսխմ...

Կը նայիս տխուր
 Ու կը բարբառիս.

-Ինչո՞ւ երբ հասնիս ինձի
 Ծաղիկներդ կը խամրին-

Շնչառութիւնս կը մնայ կիսատ...

Գիտե՛մ
 Թիւ ես Դուն
 Երկու եւ չորսի կոճկուած նկար

Բայց
 Բայց ո՛չ միայն այդ...

Կործանում մը լուռ
 Ներսս կը շարէ ցատումի պատեր
 Ու պատասխանս կարմիր կը հագնի
 Մորթոտուած հողիս խո՛ւլ այգիներէն
 Նահատակ Յեղիս երակը արեան

Կը խցովի նորէն գանկիս պատերուն...

Օ՛

Մի՛ ածխանար

Մի՛ միսար նորէն մութ նայուածքիս տակ

Այլ ըսէ՛

Ըսէ՛

Ինչպէ՞ս պատանքեմ աղապատանքը

Նահատակներուս այն մէկուկէս միլիոն

Որ ա՛լ չտուկայ յիշողութիւնս

Արեամբ ժառանգուած ա՛յն արիաւիրքէն

Որ ի՛մն է այնքան

Որքան իմ հօ՛րը մօ՛րը մեծ մօ՛րը...

Դուն Մեղք չունիս

Բայց Տէր Զօր ես անպարագիծ

Դուն Սուր չունիս

Բայց Խաչքար ես սրախողխող

Դուն ԴԱՏ չունիս

Բայց ՍՓԻԻՌԻ ես հողմացրիս

Ուր թէւ ԿԱՄ

Բայց ԿԷՄ եմ ես...

Իսկ միւս կէ՞տը...

Օ՛

Դուն ես Դուն

Թի՛ւ Անագորոյն...

ԵՐԹ ԱՇՆԱՆԱՅԻՆ

Մի՛ հետեւիր քայլերուս
Անոնք չունի՛ն արաւօտ
Չունին հետքեր արեւօտ

Առաջնորդն իրենց
Թախիծն է աշնան
-Մառախուղի մէջ այրող լռութի՛ն-

Որ կը տարտղնէ
Կը սպառէ անփոյթ
Անձկութեամբ զեղուն էութիւնս տխուր...

Մի՛ հետեւիր քայլերուս
Անոնք չունի՛ն ճամբաներ

Քամին է պառկեր
Ոտքերուս ներքեւ
Հոն զկա՛մ ես...

Մի՛ հետեւիր քայլերուս...

Մ Է Կ Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Մէկ տղայ

Սէգ տղայ

Մեծութիւն

Մէկ աղջիկ

Սէր աղջիկ

Գոհութիւն

Մէկ տարի

Մէկ համբոյր

Մէկութիւն

Մ Ա Ն Ի Շ Ա Կ Ա Յ Ի Ն

Մենք պիտի չուզենք հանդիպիլ կրկին
Որպեսզի երբեք չխմանան մարդիկ
Գաղտնիքը այն մանիշակին
Որուն թերթերը
Գիշեր մը ողջոյն
Մենք միասին փետեցինք...

Յետոյ

Երկուքով

Տառասար չափով

Բաժնեցինք թերթերն
Այն հէգ ծաղիկին
Որուն նեարդներն
Բարակ ու ոսին
Արբշիռ նազանքով
Ու երազանքով
Մարդկային մարմնին
Բոյրը ծծեցին...

Մանիշակին թերթերն
Կապոյտ
Սփիւռքացած

Մեր յոյզերուն հետ
Ու ձեռքերուն մէջ
Քաղցրացան այնպէս տարերայնօրէն

Որ նուաղումով մ'արձանային
Մերժեցին ապրիլ
Իբրեւ ծաղիկ մանիշակային...

ԵՐԲ ԴՈՒՆ ԿՈՒ ՔԱՍ

Երբ դուն կու գաս
Տամուկ գիշերիս մենութեանը մէջ
Ցնծաղիկներ կ'ուրուագծուին...

Երագներս կը հագնին մարմին
Ու տենչանքներս -ոգեղէն տեսիլք-
Թախիծս կ'օրրեն քաղցր մրմունջով
Դո՛ւն
Համբաներէն արինիս
Կը կառուցես անէացման գմբէթներ
Ուր հոգիները մեր սիրավառ
Կը ծորեն բոցեր կապոյտ
Խորանին մէջ
Գաղտնիքին...

Եթե՛ր առ եթե՛ր
Կը պատարագենք
Նեքիաթն անուրջին

Մինչ շրթները մեր
Տամբոյրների օրհներգելէն
Կ'երգեն ծնունդը Լոյսին...

Ո Գ Ե Կ Ո Ջ ՈՒ Մ

Միասին կռվեր կը բերէ լռութիւնը հոգիիս
 Ուր անսքող մերկութեամբ կը թրթռան սարսուռնէ՛ր
 Գողտրիկ սէր մը անցեալի կ'ոգետրուի վերստին
 Կը քաղցրանայ անգամ մ'ալ քաղցրացում'վ անմեկին...

Ճամբաներէն յոյգերուս մէկիկ-մէկիկ կը քալեն
 Բոյրերուս մէջ օրօրած ոսկեայ յուշեր հեռատր
 Տոգիւս կայծ մը բոսոր անունդ կ'ուրուագծէ
 Տարտղնուած տարրերուս համադրումո՛վն հրաշային...

Խորհուրդին մէջ անունիդ անձուկ դողն է վայելքին
 Որ հեշտանքով կը լեցնէ մենութիւնս տխրամած
 Կը թափառի սարմնիս մէջ այրող կարօտ մ'ահալի
 Որ անցեալէն ջերմացած կու գայ ներկա՛ս պարուրել...

Վ Ե Ր Ա Ս Տ Ե Ղ Ծ ՈՒ Մ

Կարօտդ այս գիշեր
Կը բանտէ հոգիս
Շղթաներով յուշերուդ
Ու մենութիւնը
-Մորմոքով մ'այլուր-
Կը բերէ բոյրը
Քու մասնիկներուդ...

Օղակ առ օղակ
Կը տարանջատուին
Գաղտնիքներն եսիս

Ու ո՛վ հրաշք

Օղակներէս դո՛ւն կը հիւսուիս...

ՄՊԱՍՈՒՄ

Երբ հորիզոնը կը շիկնի
 Գրգանքներէն արեւին
 Ու կարօտս արիւնելէն
 Մարգատայեռ խարոյկով կը բռնկի
 Կապոյտը ծովուն

Կ'արտասուեմ...

Երբ սպասումի ծանրութենէն
 Կը մթագնի հոգիս
 Դեռ ծառերուն շուքը չերկարած
 Ու մեռնող օրուան ունայնութիւնը
 Զամին չաւաղա՛ծ

Կ'արտասուեմ...

Խաւարին մէջ կը վարարիմ
 Գոյութիւնդ խարխափելէն...

ՍԻՐԱ ԽԱՂ

Երբ նայուածքդ իմ հայեացքս կը գգուէ
 Ու ծիծաղէս քու ժպիտդ կը ծաղկի
 Կեանքն այդ պահուն
 Տոգիիս մէջ
 Խելայեղօրէն կը դողանջէ...

Ակամայ

Ձեռքս կուրծքիս կը տանիմ
 Որ քլայ թէ յանկարծ սիրտս
 Անհունին մէջ բաբախէ
 Ու ժպիտդ իր փթթումին մէջ խամրի...

ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Աչքերուդ մէջ

Կայ բռնկուն քաղցրութիւն
Տենդ մը թովի՛չ անանո՛ւն
Ուր կը հալի նայուածքիս
Կուսութիւնը թաւշային...

Ձեռքերուդ մէջ

Կայ թրթռուն ջերմութիւն
Հոսք մը աղո՛ւ թաթաւո՛ւն
Ուր կը հալի մատներուս
Մենութիւնն աշնանային...

Համբոյրիդ մէջ

Կայ մեղեդի անդադրում
Հուր մը բոսո՛ր բորբոքո՛ւն
Ուր կը հալի շրթներուս
Ամայութիւնն ահալի...

ՉԵՄ ՍԻՐԵՐ

Չեմ սիրեր Մութը
 Երբ զիս չի գերեր
 Լոյսին խաբկանքը
 Չեմ սիրեր Լոյսը
 Երբ զիս չի տենչար
 Յոյսին ստուերը
 Չեմ սիրեր Յոյսը
 Երբ զիս չի շոյեր
 Երազին ջերմը
 Չեմ սիրեր Երազ
 Երբ զիս չի գրկեր
 Սիրոյ հեշտանքը
 Չեմ սիրեր Սէրը
 Երբ զիս չի վառեր
 Նոր կեանքի եռքը...

Կեանքը կը սիրեմ
 Թէկուզ եւ բերէ
 Մահուան տրտմութիւն...

ԱՄ ԱՆՈՐ

Անհրաւէր Դուն կու գաս
 Առանց քարտի
 Առանց տոմսի
 Անհրաւէ՛ր
 Բայց կը բերես
 Նոր օրերու հրաւէր...
 Ժամանումովդ
 Մենք կամօրէն կը ծալենք
 Անթիւ-անհամար էջեր
 Աննշան դէպքեր անցած օրերու
 Ուր մանրութներ կան անհրապոյր
 Ժամանումիդ հետ
 Մենք վերստին կը կարդանք
 Տեռատր բայց ջերմ էջեր
 Ուր մեր ետե՛րն են թրթռացեր
 Ինչ փոյթ թէ անոնք
 Քիչ ըլլան թիով
 Անգամ յուշն անոնց
 Պիտի դառնայ լոյս
 Մռայլ օրերու միսիթարութի՛ն...
 Բայց զալուստդ Քու
 Պիտի չամոքէ
 Կսկիծը հին էջերուն
 Ուր նստեր են կորուստ ու սուգ
 Նոյնիսկ կամքը մեր

Պիտի թուի թոյլ
 Անոնց գիշերը արշալուսելու
 Ու գրկելով Զեզ
 Թախծոտ ու տրտում
 Մենք պիտի տենչանք
 Աճիւններն այն բիւր
 Ուր կայ տրուփը մեր մասնիկներուն
 Ու էջերն այն սեւ
 Եւ իբրեւ քնար
 Եւ իբրեւ նշխար
 Պիտի մնան բաց
 Մեր հոգիներուն աչքերուն դիմաց...

* * *

Անհրաւ՛ր Դուն կու գաս
 Առանց քարտի
 Առանց տոմսի
 Անհրաւ՛ր
 Բայց կը բերես
 Նոր յոյսերու հրաւեր...
 Ժամանումովդ
 Դուն կը բանաս մեր առջեւ
 Անբիծ-սպիտակ էջեր
 Ուր մենք ակամայ
 Եւ իբրեւ գրիչ
 Եւ իբրեւ գրող
 Պիտի տառե՛ր փորագրենք...

Քեզմով պիտի հիանաք
 Նո՛ր տարեգրութիւն
 Ու Քու էջերուդ
 Մեր լինելութիւնը պիտի կամրջենք
 Օրերուդ հետ պիտի ապրինք
 Տխրութիւննե՛ր
 Օրերուդ մէջ պիտի գտնենք
 Յնծութիւններ
 Ոսկեայ տառերուդ կողքին
 Մենք պիտի յաճախ
 Ածուխո՛վ գրենք...

Քայլերուդ ներքեւ
 Մենք քանի՛ անգամ
 Պիտի արինինք
 Ու արեւուդ տակ
 Որքան արտասուք
 Պիտի քարանայ

Մերթ պիտի ձինես
 Ամրան տօթին մէջ
 Մերթ պիտի հալիս
 Չմրան ձինին մէջ
 Բայց անձրեւելէ ետք
 Պիտի անապայման
 Օրհնութիւն մաղես
 Ու յոյսերը մեր
 Նոր երանգով ծիածանես

Զեզ պիտի թերթենք
 Օրերուդ թիտվ
 Բայց պիտի ապրինք
 Թերթերուդ բոյրով
 Ու խռովքները մեր
 Եւ շիկացած
 Եւ թախծոտ
 Անո՛ւնդ պիտի մըսնջեն
 Զեզ պիտի պահենք
 Մեր աչքերուն մէջ
 Իբրեւ արցունք
 Եւ իբրեւ ժպիտ
 Բայց պիտի պահենք
 Մեր տարրերուն
 Գեղեցկութեամբ
 Զաղցրութեան մէջ
 Մեր յոյզերուն
 Իբրեւ Կեանք
 Իբրեւ Շունչ
 Իբրեւ կենարար Գոյութի՛ւն...

* * *

Անհրաւ՛ր Դուն կու գաս
 Առանց քարտի
 Առանց տոմսի
 Անհրաւ՛ր
 Բայց կը բերես
 Նո՛ր կեանքի նո՛ր հրաւեր...

ԵՐԵՒԱՆ

1991-1993

ՓՈԽԱԿԵՐՊՈՒՄ

Աշունը սենեակս բերի
 Ու ոսկրացած ճիւղերն անոր
 Արինիս ջերմին թաթխեցի
 Տերեւներուն
 Չոր ու ոսին
 Գո՛յն փչեցի
 Լո՛յս ցոլեցի
 Եւ աշունը սենեակիս
 Առաստաղէն կախեցի...

Աշունը ԳԱՐՈՒՆ հագաւ...

ԼՈՒՍԱՍՏՂ...

Վ ի գ է ն Զ ա ք ա ր ե ա ն ի յ ի շ ա տ ա կ ի ն

Շիրմաքարիդ

Կարմիր վարդեր ցոլեցի

Ու պողպեղացող լռութիւնդ

Լեցուցի վառ բոյրերով...

Արցունքս քա՛րդ ծակեց...

ԿԱՂԱՊԱՐՆԵՐԸ

Պետք է փշրել՝ Կաղապարները
Ու կտորներն անոնց
Այնպես ուժգնօրէն օղին մէջ ցրուել
Որ ոչ մէկ բեկոր
Հանդիպի միային

Կաղապարները...

Մեր հագագներն են
Կերկեր-բաղաձայն
Խժալուր վանկեր ու յանգեր անկապ
Ուր ձայնատրներուն Մաշտոցը չկա՛յ
Զուլալ խագերու Կոմիտա՛ս չկայ
Այլ աղմուկ-աղմուկ
Կործանիչ կաղկա՛նձ

Ահա թէ ինչու ես նման եմ քեզի
Դուն նման ես անոր
Ու մենք կը խօսինք միեւնոյն լեզուով
Մէկուն թքածը միւսը կը ծամէ
Եւ այդ ալ ի՞նչ ախորժակով

Այսպէս

Կ'իմաստասիրենք

Նմանողության հնարքներն բոլոր
Ուժը կը կրտենք
Գեղը կը խեղենք
Գորտի կռկռոց կը խմբավարենք

Մինչդեռ կրնայինք
Ճիգով մը Նայկեան
(Եւ այս չէ՞ միթէ Լինելիության գաղտնիքը վսեմ)
Արարիչ դառնալ ինքնատիպության...

Ե՞րբ պիտի փշենք Կաղապարները...

Ե Զ Ե Ր Ք

Սեւանի ափին
 Հոգիս աներկիւղ խայտանքը կ'ապրի
 Վազող ջուրերուն
 Ուր կը մասնատուի
 Բեկոր առ բեկոր
 Հորիզոնը իմ...

Հայեացքիս տակ
 Ներքին խռովքի մը թաքուն ծալքերէն
 Ի մի կը բերեմ մասերս բոլոր
 Եւ այնպէս կը թուի
 Թէ ես հասեր եմ դուռը Անհունին...

Սեւանէն անդին
 Միթէ կա՞յ ԵԶԵՐՔ
 Որ պատրանքներն իմ արութեամբ օծէ

Ապա

Ընդերքէն իր բազմախորհուրդ
 Երկարէ ինձի
 Թագն ԱՐՄԷՆական...

ՈՐՈՆՈՒՄ

Երբ ամայութիւնը ակօսէ երազներս
 Ու փշրուին յոյսերուս արեւները երէկուան
 Վշտիս խորունկ ակունքներէն
 Ես պիտի փնտռեմ հմայքն

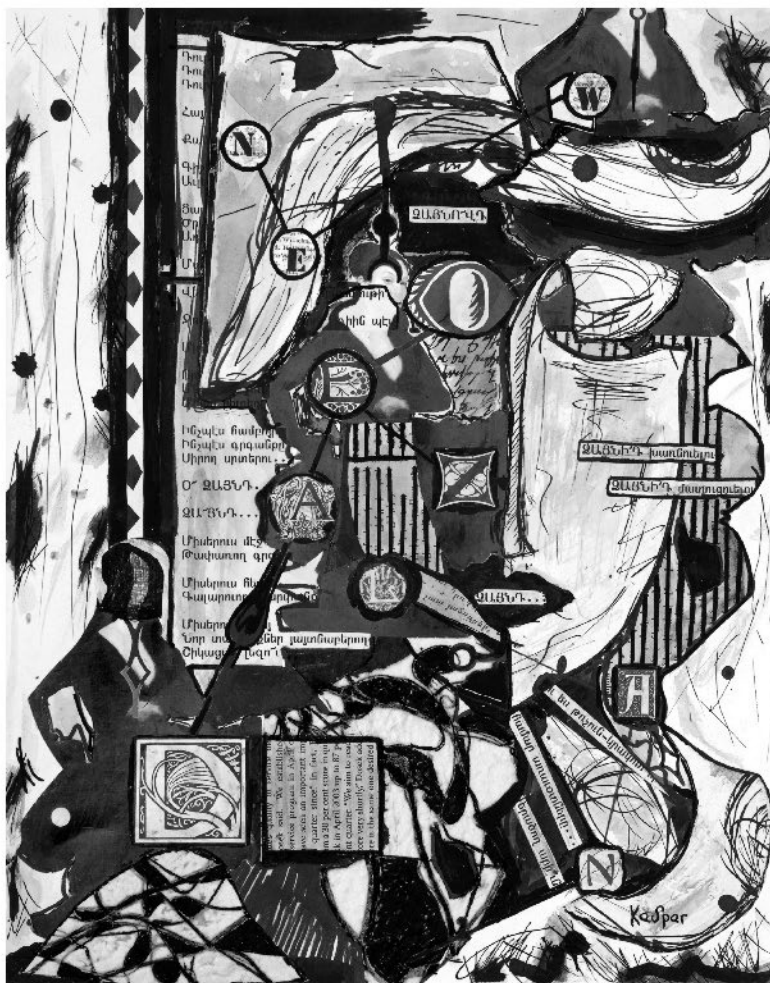
ԱՆԾԱՆՕԹԻՆ

Որ անբակիս մէջ
 Նո՛ր բոցերու խարուկահանդէս սարքէ...

...Ու պիտի գան հորիզոններ՝ անծայրածիր
 Իմ քուրմիս ՍԷ՛Ր երկրպագել...

Նոր արեւներ պիտի ծնին...

Երկինքը Երկի՛րս պիտի համբուրէ...

ՕՐԱՆՏ-ՆՈՐ ԶԵԱՆՏԱ

2000-2001

ՕՔԼԱՆՏ

Նոր կեանքի յոյսը առագաստ ըրած
Եկայ հասայ ափն այս օտար
Օքլանտ եմ
Նոր երկիր
Կղզի՜

Ուր արեւը Դեկտեմբերին կը կարսրի...

Վերը կապոյտ անուրջներ
Վարը կանաչ կոյս մարգեր
Տոգիս եթե՛րն է գրաւեր
Տորիզոնին պէս լայնցեր է լայնցե՛ր...

Զմեռ է սակայն Յուլիս ամսուն մէջ...

ԻՍՔԻԶՆԵՐ

Մինակութիւն...տիեզերք...կէտ
 Լուսատր երկինք...մթին արեւ...անտէրութիւն
 Կանաչ բնութիւն...մոխրացած երազ
 Արինակիցներ...անհարազատ
 Փնտռտուք մը սիրոյ...տանջակոծ
 Կարօտ համբոյրի...անտարազելի
 Խորթացման թոյներ...առօրեայ ճաշի պէս

Ինքնութիւնս ո՞ր է...

Կախուեցաւ ծառին ճիւղէն...

ԱՆԻԱՅՈՒՄ

Կ'երթամ ահա ճամբաներէն անորոշ
Ծայր չկայ
Վերջ չկայ
Կեդրոնին հասնելու աղու խռովքը չկայ
Ամէն բան նոյնն է
Անշարժ
Անփոփոխ
Սառած է կեանքը
Աչքերուս մէջ
Տոգոյս մէջ
Բջիջներուս մազերակներուն մէջ...

Բացոյ՜ր ինձի
Ո՛վ արշալոյս
Տոսիր մէջս վարար-վարար
Արձակէ ծամերդ ի բաց
Գրկէ զիս տարփանքով-կիրքով
Ջերմ տո՛ւր
Մէր տո՛ւր
Անյոյս վաղս յոյսով լեցնելու
Գերբնական ուժին ճամբան ցոյց տուր...

ՁԱՅՆԴ

Դուրսը արեւ...ներսը լոյսի փնտռտուք
Դուրսը ծիծաղ...ներսը փշրուող կարօտ
Դուրսը խնճոյք...ներսը դեղին շնչառութիւն

Հայ աղջիկ ո՞ր եմ երագներդ...

Քամին տարաւ չոր տերեւներուն հետ...

Գիշերը ողջոյն
Ալեցի փոշին յուշերուս փոսին
Յաւերս բոլոր
Ծրար առ ծրար
Աղբաման դրի
Մաքրութիւն էր պէտք
Վերածնունդի մեծ պատրաստութիւն...

Ջուրերէն յառնող Սիրոյ Ոգիին պէս
Միայն ՁԱՅՆԴ էր
Որ փոշիին դէմ
մնաց փայլուն
Մնաց բիւրեղ
Ինչպէս համբոյրը
Ինչպէս գրգանքը
Սիրող սրտերու...

Օ՛

ՁԱՅՆԴ

ՁԱ՛ՅՆԴ

Միսերուս մէջ թափառող գրգիռ
 Միսերուս հետ գալարուող տարփանք
 Միսերուս վրայ
 Նոր տարածքներ յայտնաբերող
 Շիկացած լեզո՛ւ
 Որ գիշերները կը տարտղնէ գիս
 Վերստին կազմելու համար առաւօտները...

ՁԱՅՆԴ

Տագնապս կեանքի վերածող արի՛ւն
 Ու ես թռչուն-կրակոտ երա՛զ
 ՁԱՅՆԻ՛Դ խառնուելու
 ՁԱՅՆԻ՛Դ մատուցուելու
 ՁԱՅՆՈ՛ՎԴ ըլլալու անիմանալի բաղձա՛նք...

ՁԱՅՆԴ

Միակ բնակիչը կրակէ յուշերու...

ՈՐՈՆՈՒՄ

Ես քեզ փնտռեցի

Մաղուող անձրեւին կաթիլներուն մէջ
Նայուածքներուն մէջ լուռ անցորդներուն

Կապույտին փռած վեհ հմայքին մէջ
Լոյսերուն մէջ սուրացող *օթօ*ներուն

Նիրհող քաղաքին մութ ստուերին մէջ
Խուլ աղմուկին մէջ *Պըրկըր Քինկին*

Երիտասարդ գոյգի համբոյրներուն մէջ
Վտիտ մոմին մէջ վառուած խորանին

Ես քեզ գտայ իմ հոգիիս մէջ

Վ Ե Ր Ա Ծ Ն Ո Ւ Ն Դ

Ամուլ կեանք մը
Անհեռանկար
Անհաշտ գոյութիւն
Տան մէջ թէ այլուր
Մինակ ես

Մինա՛կ

Աւերուած հող ես
Թռչունի կոտրած թել
Թփռտուքդ ո՞ր պիտի հանգրուանէր...

Կիրակի մըն ալ մէջս ծաղկիր Սէ՛ր
Տար զիս մատներուդ շոյանքին հետ վեր
Օծէ մարմինս հեշտանքով անեղծ
Ակօսէ հողս
Զայն ըրէ բերրի՛...

Հոսիր մէջս սե՛րմ
Քեզ պարուրեմ սպասումիս կարմիրով
Լեցուիր մէջս սե՛րմ
Քեզ գովերգեմ իմ տարփաշութե՛ս խաղերով
Պահուիր մէջս սե՛րմ
Նոր աշխարհի նոր երազին պէս

Որ հողս ծլի-վերածնի կրկին
Որ նո՛րը նո՛րը արարեմ ընդմիջտ...

ԵՍ

ՄԱՅՐՆ եմ ես անոր
Որ թախիծ ունի իր աչքերուն մէջ
Ես զայն կը լուամ արցունքներուս մէջ
Որ մորմոքումը քաղցրանայ կեանքով...

ՔՈՅՐՆ եմ ես անոր
Որ վիրատր է հարուածներէն չար
Ես զայն կը գրկեմ իմ հոգիիս մէջ
Որ բացուած վերքը փակուի ծաղիկով...

ՍԷՐՆ եմ ես անոր
Որ ծարան ունի ներքին թրթիռի
Ես զայն կը պահեմ իմ բոյրերուս մէջ
Որ մնայ միշտ թարմ երգիս շողերով...

ԱՒԵԼԱԾՈՒ

Այսօր ինձի վիճակուեցաւ
Ազել ճամբան *Պըրկըր Քիւկին*

Աւելածո՛ւ...

Չոր տերեւներ
Սիկարէթի մնացորդներ
Տաւաքեցի ձեռքերուս մէջ
Աստիճաններ եւ ճամբաներ
Աւելովս ծեծեցի ես
Որ մաքրուի աշխարհին
Աղտն ու կեղտը
Փռչին անսիրտ

Աւելածու եղայ այսօր...

Ու աւելիս իրաքանչիւր
Տարուածին հետ
Ես ինձմէ դուրս քշեցի
Թոյն մը անցեալէն
Վախ մը ներկայէն
Անորոշութիւն մը գալիքէն-վաղէն

Աւելածու եղայ այսօր...

Արցունքներէս
Ինձի մնաց Սէ՛րը միայն...

Լ Ռ ՈՒ Թ Ի Ի Ն Դ

Գիշերը փռեց իր լայն փեշերը
Մինակութիւնը գլուխը ցցեց վերմակիս տակէն
Նայեցայ մութին խոր աչքերուն մէջ
Ու լռութիւնդ դարձաւ անողոր

Մեղատը եմ ես
Մարդ եմ քեզ նման
Տոգի ունիմ ես
Որ մեծ է ինձմէ...

Ո՞վ այս պզտիկ գլխուս մէջ
Մտածումի ծով լարեց
Ո՞վ այս ճղճիմ մորթիս տակ
Տաւատքի սիւներ շարեց
Ո՞վ այս դիւրաբեկ հոգիս
Սիրոյ սուրհանդակ կարգեց...

Մոպէ է արդէն
Ու լռութիւնդ կարօտ մըն է
Մենեակս հիսնէն սարսող
Յուրտ է արդէն
Ու անգոյութիւնդ երազ մըն է
Անկողինս եռեւեփող
Ո՛ր է արդէն
Ու սպասումս աղօթք մըն է
Խորանս մաքրաջրող...

ԲԱՂՁԱՆՔ

ԸՆԿԵՐ եղիր իմ հոգիիս
Որ ուտիճը մինակութեան
Աւելի խոր չկրժէ զիս...

ԵՂԲԱՅՐ եղիր իմ ցաւերուս
Որ մորմոքը առանձնութեան
Նոր ծիլերով չպատէ զիս...

ՏԱՅՐՆ եղիր վեհանձնութեան
Որ մշակուի պարտէզը իմ
Քեզ բաղադրող գեղեցկութեամբ...

ՑԱՆԿՈՒԹԻՒՆ

Երեկոն իջաւ...

Նորիզոնիս վրայ
Մարմրող գնդակը
Նազար նազանքով
Ու երազանքով
Կը բաղձայ զքեզ
Մօտդ այրելու տենդէն բռնուած...

Օ՛

Ըլլար այնպէ՛ս
Որ արեգակին տեղ
Ես մարմրեի
Ու զերթ առաւօտ
Գի՛րկդ բացումէի...

ԻՄ ԱՂՈՒՈՐ

Կարօտս այնպէս բռնկուն է այսօր
Սէրերս այնքան կրակոտ են հիմա
Որ ինքնամատուցման երազն իմ կրքոտ
Զիս կը բերէ
Քու ափերուդ
Քու ջուրերուդ
Քու հոգիիդ աազանի՜ն...

Իմ աղուտ՝ր աղուտ՝ր
Աղուտրագո՛յնը բոլոր արուններուն

Գրկէ՛ զիս այնպէս
Որ ապրումիս հիւթը ծծես
Նոր աշխարհի նոր հունձքին պէս

Միրէ՛ զիս այնպէս
Որ մարմինս դուն նուագես
Նոր աշխարհի նոր երգին պէս

Տիրէ՛ ինձ այնպէս
Որ միասի՜ն ամբողջանանք
Նոր աշխարհի նոր մարդուն պէս

Լիանա՜նք ու վերածնի՜նք
Աստուածային խորհուրդին պէս...

Մ Ա Ր Դ Ը

Մարդը...
Առեղծուած
Փրթած պորտէն տիեզերքին...

Մարդը...
Համբոյրի ծարաւ հոգի ու տենդ
Սէր տրորող վայրագութիւն...

Մարդը...
Սերմ արարման
Բերրի արգանդ
Նոր ծիւերու ծնունցիչ տարր
Ճիչեր խեղդող
Գեղեցկութիւն բռնաբարող
Արնախում քերան...

Մարդը...
Ամբողջութեան մէջ
Պակասորդութիւն...

Մարդը...
Հակասութիւններու
Անմեկնելի՜ համադրութիւն...

Մարդը...

Աստղերու մէջ թափառող երագ

Սրտերու մէջ վիհեր բացող փորիչ-մեքենայ...

Մարդը...

Երկիրներ շինող

Տողեր արինող

Քրտինք ու ռումբ միանգամայն...

Մարդը...

Կուտակ-կուտակ զգայնութիւն...

Մարդը...

Շքեղութեան մէջ դեռ անասուն...

ԱՄԻՆ

Ամէն անձրեւ
Նոր արեւի մը մահն է քիչ մը

Ամէն լուռ ցաւ
Նոր իմաստութեան դուռ մըն է տեղ մը

Ամէն վերադարձ
Նոր մեկնումի մը ազդանշանն է կարծես

Ամէն աւերակ
Նոր վերելքի մըն է որ կը տանի մեզ

Ամէն գաղափար
Նոր կաղապարումի սկիզբն է դարձեալ

Ամէն նոր ընձիւղ
Հինը թարմացնելու ուժն ունի իր մէջ

Ամէն մէզ-մշուշ
Նոր յուշի մը կանչն է կարծես

Ամէն ցնծութիւն
Նոր տխրութեան մ'է որ կ'առաջնորդէ մեզ...

Ամէն մարդ մերկ է քիչ մը ամէն տեղ
Ամէն մարդ Սէր է իմ հոգիիս մէջ...

ՄԻԱՅՆ

Վաղուան կը նայիմ կարմիր երագով
Մահուան կը ժպտիմ անփոյթ հայեացքով

Քիչ ետք ո՞վ գիտէ ուր պիտի ըլլամ
Ինչո՞ւ ափսոսամ չեղածին համար...

Եկեր եմ
Գրելու եմ
Ցաներս ապրելու եմ

Թուղթի վրայ թէ կեանքի մէջ
Միայն Զեզ սիրելու եմ...

Ա Ն Ո Ւ Ն Դ

Սրտապատար երկինքներէն
Ինկաւ արցունք մը արեւ...

Անունդ էր -հրեղէն ակ-
Կէս գիշերային գողտրիկ այցելո՛ւ

Որ անկողինս ողողեց լոյսով
Ու երակներս
Մազերակներս
Լեցուց գոյնով
Վառեց ջերմով
Ալպիակա՛ն մանիշակով...

ՀՈՆ

Խորունկ է հոգույս աշխարհը կարմիր
Ուր կը բռնկին արեւներ հազար

Հոն կրակներ կան առանց բոցերու
Առանց երգերու վերքեր տանջակոծ

Հոն կեանքեր կան չգոհացուած
Տաք արցունքներ դեռ չցամքած

Հոն կայ երազ ու աղերսանք
Ու մանկութիւն կայ չաւարտած

Հոն ես մը կայ գերեվարուած
Մինակութիւն դեռ չամոքուած

Գիտե՞ս ուրիշ ինչեր կան հոն

Հոն սէր մը կայ դեռ չապրուած
Ու վառ շուրթեր համբոյրով մը դեռ չծաղկած

ՕՐԸ

Օրը վսեմ է
Լի է գաղտնիքով

Օրը շքեղ է
Մեծ է բարիքով

Օրը գետակ է
Բարտիին համար

Օրը նառակ է
Համբորդին համար...

Օրը օրերո՛ւն

Քեզ հանդիպիլն է
Նայուածքիդ տակ վերապրիլն է
Թեւերոյդ մէջ մանկանալն է...

Օրերուն օ՛րը...

Սփիւռքացած էութեանս
Քեզ Հայրենիք ունենալն է...

ԳԻՏԵՄ

Գիտեմ

Տուն ես Դուն
Անջրպետին մէջ
Լուռ աղօթք ես Դուն
Մինակութիւնս գիրկդ լեցնող
Աստղափրփուր վրան ես Դուն...

Գիտեմ

Մեծ ես Դուն
Ճառագայթի պէս
Ընդգրկուն ես Դուն
Անստերութիւնս արինիդ կանչող
Նորացումի հմայք ես Դուն...

ԳԱՂՏՆԻՔ

Գրեմ

Կրակներս քեզի պատմեմ
Ինձ այցելող անհունն անծայր
Քու ափերուդ մեջ ամփոփեմ

Կարդայ

Լո՛ւռ զրուցե՛ հետս անվերջ
Քեզ լեցնող աստղերն անամպ
Իմ տաճարս գեղազարդեն

Գրկենք զիրար...

Գաղտնիքի պէս քաղցր մնանք...

ԻՄ ԱՍՏՆ ԱՅՈՒՄ

Վայրկեաններ կան
Որ կը կշռեն դարու մը չափ
Իմաստուն կ'ընեն քեզ միանգամայն
Կը տարբադադրեն
Կ'այլափոխեն
Եւ այնքան ներհուն մարդ կը դարձնեն
Որ հայելին անգամ չի ճանչնար զքեզ...

Այդպէս եմ հիմա
Միտքերով տարուած
Զգայագիրկ ու արկուած
Եղած անցածը
Չափել-դատելու
Կիրքէն բռնուած
Մղոններ հեռու
Բայց նոյն տրոփով
Մեզ իր մէջ առնող
Նեքիաթէն այրած...

Կեդերուած սի՛րտ եմ հիմա...

Ու կը փնտռեմ
Կը փնտռե՛մ
Քեզմէ ներս քալող
Հշարտութեան ցոլքն այն հրէ
Որ իմաստնացումս իր արեամբ կնքէ...

ԿՇԻՌՔ

Իմ զօրությունս
Իմ խորությունս է

Ուկկիանի պէս փոթորկումս է

Վերերէն եկող
Աստուածային ինքնությունս է...

Իմ տկարությունս
Իմ բարձրությունս է

Տողերուն պէս մորմոքումս է

Վարերէն եկող
Բնագղային մարդկայնությունս է...

Իմ Կշիռքս
Քու Սէմդ է...

Դ Ա Ր Ա Դ Ա Ր Ջ

Նեռացող դարուն բույժ երախներէն
Փականքներ պիտի կախեմ

Մեւ ու կարմիր էջերուն տեղ
Մանկան ծիծաղ պիտի փռեմ

Ամէն կսկիծ ու դառնութիւն
Տամ քամիին շալակին
Մորմոք-թախիծ
Մահ-կործանում
Ղրկեմ տունը արեւին

Մագերովս մաքրաջրեմ փողոցները արինահոտ
Անկումովս քաւեմ մեղքերն
Պառաւին այս լի անէծքով...

Յետոյ միայն
Նորոգ խանդով
Փչեմ շունչը արարումին
Տինը բանտեմ արցունքիս մէջ
Նորը գգուեմ ժպիտիս մէջ
Մարդը փրկեմ
Փրկեմ
Փրկեմ...

Ի Ն Ք Ն Ա Հ Ա Ս Տ Ա Տ ՈՒ Մ

Տառապելով

Իյնալ-ելլելով

Արիւնելով ու քամուելով
Ես կտրեցի սահմանները բարկութեան
Շրջանցեցի նախանձն ու ոխը
Ոտքի կոխան ըրի փոքրոգութիւնը
Որ կոչումիս ակը գտնեմ
Ու մարդանամ մանուկի պէս...

Խոնարհելով

Նեզանալով

Անհաշիւ անվերջ միայն տրուելով
Ես քանդեցի պատնէշները տկարութեան
Աներկիւղ անցայ բաւիղներէն չարութեան
Քալեցի խրոխտ անիրաւութեան թէժ կրակներէն
Որ հաւատքիս լոյսը բռնեմ
Ու քաղցրանամ ՍԻՐՈՅ պէս...

ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՏՍ

2001-2002

ՔԱՂԱՔ -1-

Համբաներ քառասմբակ

Բափղներ անեզրական

Մտածումներ ցիր ու ցան

Զիկզակներ ու զիկզակներ

Կը մնամ շուար-մուլար...

Անիներս կը հասնի՞ն

Արեւին կիզակէտին...

Ք Ա Ղ Ա Ք - 2 -

Ծանօթ դէմքեր
Մոռցուած յուշեր

Քաղցր խօսքեր
Անտակ միտքեր

Լոս Անճելըս
-Աւետեաց Երկի՛ր-

Քաշեմ թելս
Վառեմ աստղս

Փռչին մաքրեմ ներբաններուս

Քերթեմ-հանեմ հագուատներէս
Եղծուած դէմքը իմ եսիս...

ԵՐԿՈՒ ԱՇՈՒՆ

Տատիկ-հատիկ կը թափթփին
Ոսկի տերեւները ծառին
Կը մերկանան ճիւղերն անոր
Ու քամիէն կը մսին...

Փակուած իմ մութ սենեակիս մէջ
Կը դիտեմ կեանքը ծառին
Ու ականայ հոգիիս մէջ
Արցունքներ կը կաթկթին...

Ծառը դուրսէն իսկ ես ներսէն
Կը տուայտինք աշնան մէջ
Մերթ ծառ կ'ըլլամ ես դուրսէն
Մերթ թաց աշուն մը ներսէն...

ԵՐԿՈՒՆՔ

Ժամացոյցի սլաքին պէս

Քառորդ կ'ըլլամ

Կէս կ'ըլլամ

Աւելի ու պակաս կ'ըլլամ

Իսկ երբ յոգնած-սպառած

Կը հասնիմ մէկ-ամբողջին

Մայրութեան հաճոյք կ'ըլլամ...

ԹՈՐՈՆԹՕ

2002-2003

HOMELESS

Homeless-ի կեանքով կ'անցնին օրերդ...

Չես գիտեր ո՞ր
 Ո՞ր փողոցին անկիւնը պիտի հանգչի մարմինդ
 Երբ մութը փռուի
 Ամպոտի վերդ
 Եւ մագերէդ անոպայ
 Թըփ-թըփ ջուր կաթի
 Արցունքիդ հետ զուգընթաց

Homeless-ի կեանքով կ'անցնին օրերդ...

Գիտակ չես թէ վաղն առաւօտուն
 Տեւքէն դեղնած աչքերդ ո՞ր պիտի բանաս

(Է՛հ... կար երբեմն որ աչքերուդ մէջ կը լողային
 Վազարումէկ տաք նայուածքներ գաղտագողի...)

Հռճռան ծեր անկողնին վրա՞յ
 Թէ կռնակէն կուգուած-ծակուած
 Խուլ սոֆայի ծայրերուն...

Տիմա արդէն դուն նման չես անոր
 Որ անցեալի մշուշին մէջ
 Թաղուեր է իբրեւ արձան մը աղէ

Չէ

Նման չես դուն քեզ

Որ իր գլխուն ծածկ մը ունէր

Անկողին մը -մաքուր սաւան-

Ուր կ'անէանար մորմոքներէն ետք

Ու երազներ կը հիւսէր

Լուսամփոփին փորն ի վեր

Եւ իզական նոյն բուրմունքով

Արեւին ողջոյն կ'ըսէր...

Տիմա արդէն էգ ալ չես դուն...

Homeless ես

Homeless !

Որ մարդու տեսակ ալ չէ...

ՀՈ՛ԳԻ՛՛՛

Բացարձակի ձգտումին մեջ
Դարձեալ թակարդն ինկաւ հոգիս

Խեղճ հոգի...

Նորէն դարձար անկամ-անբան
Անհրապոյր սմբակ քարէ
Կը տանին քեզ ուրիշներ
Քեզի անծանօթ ափեր

Տէր մը չեղաւ

Գլխուդ

Ազգիդ

Տայրենիքիդ

Անտէրութեան թոյներն ընդմիշտ
Քեզ պիտի կրծեն հոգի՛

Թորոնթոներն ի՞նչ ընելու եկար հոգի՛
Չիւներուն տակ ո՞ր տառապանքդ էիր սոռցեր
Որ եկեր ես զայն գրկելու-փայփայելու
Տոգի
Տոգի՛...

Թոթովանքդ մնաց կիսատ
Գիտութեան ծարաւ հոգի
Սէրդ հեռո՛ւն-հեռո՛ւն մնաց
Գրկի կարօտ անբա՛խտ հոգի

Մնացիր դուն մերկ-անհագուստ
 Օտարութեան մէջ այս տմոյն
 Ոտքերդ անգամ չեն գիտեր թէ
 Ո՛րն է Դրախտն ո՛րն է Դժոխքն
 Արեւն անգամ սառցակոյտ է
 Ամայքներուն այս անձանօթ

Հոգի՛...

Դարձեալ եղար քարանձաւիդ մութին գերի
 Անկախութիւնդ գլխատուեցաւ
 Դեռ չծնած մուրազ հոգի

Հո՛գի՛...

Մոլորած ես
 Շլմորած ես
 Անհամատեղելի մըն ես արդէն
 Բայց իմս ես
 Ի՛մս ես
 Ի՛մս...
 Իմ կենսասէր
 Իմ հեշտասէր
 Իմ երազկոտ կանաչ հոգի

Հո՛գի՛...՛՛...

Ծ Ն ՈՒ Ն Դ

Ներշնչումի բոլոր ակերս Տէր Զօր են կարծես...

Բերեմ քեզի սառցակալած ոտքերս...տաքցուր
զանոնք հպումներուդ հրայրքով...ներշնչէ զիս
անմնացորդ ջերմութեամբ...քալէ ոտքերուս մէջէն
ձեռքերուդ ճամբաներով...ափափէ զիս մինչեւ հասնիս
կլորներուս...ցուրտէն չորցած մկաններուս բեր
լեզուական գաղջութիւն...բազուկներուդ մէջէն լիզեմ
արուական ազնուութիւն...տարածուիմք մենք
անկողնային մտերմութեամբ...տազնապահար
գլուխս-ցաք ու ցրիւ միտքերս տամ շարժումիդ
ճօճանակին...գիրկ-գրկութիւն-գրկաթաղանթ
օրօրուիմք մենք խաչամարմին...բարձրանամ
ես...բարձրանաս դուն...մէկ լեռ ըլլանք
մէկ անդունդ...տրուիմք միսին
հեշտանքներուն...խաժնէնք-ծծենք-յորդեցնենք
սեռայնութիւնն մէկգմէկու...սիրոյ ծարաւ հոգիներուս
բացուի վտակ հեշտամրմուռ...ստիւնքներուս վրայ
լողայ շունչդ այրող կաթի պէս...ազդրերուս մէջ
անլուռ հոսի սերմը կիրքիդ խելացնոր...նորոգուիմ
ես...նորոգուիս դուն...ցաւերէն դուրս նորէն
ծնիմք...ծնիմք անվերջ-անդադրում...հասնիմք
նոր ծնունդներու...գիրկ գրկի էգ ու արու...

ԱՐԱՐՈՒՄ

Գրգռեցիր սերը ԳԻՐԻՆ յետոյ մեկնեցար անձայն
Բորբոքեցիր սերը ՄԷՐԻՆ դուն մնացիր մշուշի մեջ

Թեւերս կրկին հագան ամլացնող պարապութիւն
Միտքերուս դարձեալ իջաւ հողմակործան մենութիւն
Ցամքեցար դուն անշուշտ ինչպէս գլգլան առու...

...Հրայրքի՛դ եմ ես ծարաւի տիեզերքէ տիեզերք
Քալէ մէջէս ինչպէս երկինք եւ երկիր
Զոյգ սերերուս բեր արարման թովջութիւն

Միրեմ գրեզ ինչպէս ԳԻՐ
Գրեմ քեզի ինչպէս ՄԷՐ

Արարեմ քեզ ինձմէ ներս
Արարուիմ ես գրկիդ մէջ

Հոսիմ հետդ մինչեւ ծով
Մինչեւ ովկիա՛ն հասնումի...

ԱՆԿԻՒՆ

Ըլլար անկին մը միայնակ ու ջերմ
Կրակարանին ճարճատող փայտեր
Ըլլայիր դուն իմ տաքուկ գրկին մէջ
Մագերուս վրան ափե՛րդ լողային...

Քաղէինք պէս-պէս անուններ մեղմիւ
Գանձարանէն մեր հնամեայ
Բայց չգտնէինք մերիններն երբեք
Լեզուներուն մէջ մարդերուն այս հէգ...

Մեր անունները ընդմիշտ ապրէին
Տոն ուր միասին պիտի ըլլայինք...

Անկին մը գողտրիկ
Շառագոյն մոխիր...

ՀԵՔԻԱԹԻ ԱՂԶԻԿ

Օ՛

Իմ խենթ երագ իմ խօլական Սէր
 Իմ անսարագրելի կարօտ վարդագոյն..
 Որքան գեղեցիկ ենք երբ գիտենք սիրել
 Երբ գիտենք այրիլ սիրոյ բովի մէջ...
 Իմ անծանօթ բայց միշտ ծանօթ իմ Սէր իմ ընկեր
 Իմ հաճոյք ու կեանք
 Իմ երագներուս Արամագդ-Իշխան...
 Հեքիաթի աղջիկն եղայ դարերով
 Փնտռեցի քեզ անկիւններէս
 Մինչեւ եգերքն աշխարհներուն
 Զաւեցի ես մութին-ցուրտին ձիւներէն վեր Արարատին
 Ոտքերս թոյլ-վտիտ-սառած
 Զիս հանեցին մինչեւ երկինք
 Չոր գետիններ օտար-անգոյն անկողին եղան ինծի
 Գիրքերս բարձերս եղան մինակութեան վայրկեաններուս
 Յամառօրէն քեզ փնտռեցի իմ հոգիիս ընկեր-հոգի
 Չայնդ մնաց ականջներուս ինչպէս մութագ եթերային
 Մէկը կանչեց զիս հեռուներն
 Քեզ գտնելու համար իմ Սէր
 Սիրոյ ծարաւ իմ հոգիիս երազը տուաւ թեւեր
 Գիտէի որ դուն կաս տեղ մը
 Կը շնչես դուն ինծի համար
 Բայց քեզ գտնելն մագլցում էր
 Մտածումի Լեռնէն անդին

Փնտռտուքս պետք էր արժէր տարիներու թափառում
 Քեզ գտնելը պետք էր ըլլար
 Տատասկներով փշոտ ճամբայ
 Փորձութիւն մը պետք էր ըլլար
 Որ արժէր կեանք մը ամբողջ
 Փարէի ես Գաղափարին ափերդ հասնելէն առաջ
 Սէրս պետք էր հրկիզէր զիս գրկիդ մէջ ծաղկելէն առաջ
 Քեզ սիրելու հաճոյքն անգամ պետք էր ծնէր ցաւերէ՛ն
 Երկունքի՛ պէս

Մաշտոցի տեսիլքի՛ն պէս
 Կոմիտասի հորովելին անկասելի թափի՛ն նման...

Օ՛

Վերջապէս ես գտայ քեզ
 Մարմնող յոյսերուս հետ
 Ձեռիս վերջին կաթիլին մէջ...
 Սպասումէն յոգնած հոգիս
 Չիւնէն սառած մատիկներս
 Անկումին մէջ իրենց հեզ
 Քեզ գտան հրաշքի պէս...
 Կը ժպտիս հիմա ինչպէս ջինջ երա՛զ
 Միտքերս ու հոգիս կը լեցուին քեզմով
 Կեանքս աւելի սուղ կ'արժէ այսօր
 Միրոյդ մէջ գոյանալ կ'ուզեմ այսօր
 Անդադա՛ր
 Առանց կանգ առնելու
 Մինչեւ արեւ
 Մինչեւ լուսին
 Մինչեւ աւա՛րտը ժամանակին...

ՀՐԱՇՔ

Հասած նուռի պէս

Իյնայի ես գրկիդ մէջ

Կեղուէիր զիս պուտիկ-պուտիկ

Հատիկներս մանրիկ-մանրիկ

Քու բերնիդ մէջ լեցընէիր

Ըմպէիր զիս ալպիական մանիշակի թերթերուն պէս

Քամէի քեզ հնձաններուս գինիին պէս

Ըլլայինք մենք հրաշքի պէս տաքուկ-տաքուկ

Սահմանէն անդի՛ն երազանքներուն...

ՄՈՆԹՐԵԱՆ

2003-2005

Վ Ա Ճ Ա Ռ Ք

Եթե՛ կարենայի իմ երգերս վաճառել

Ներքին խաղաղութիւն ձեռք բերելու գնով
Կախուածութիւնս անկախութեան փոխելու համար
Տոգելվարող մօրս նոր կեանք

Կամ

Վերջին հանգիստ մը պարգեւելու մտադրութեամբ
Անտարբերութեան ծովուն մէջ լող եկող
Արիւնակիցներս ուշքի հրաւիրելու նպատակով

Իմ նմաններուս լեռնացած վիշտը
Գէթ կիսելու ի խնդիր

Յետոյ

Յետոյ

Կարենայի վերստին սիրել կեանքն ու մարդիկ
Հաւատալ որ երգերս բան մը կ'արժեն
Բան մը կրնան փոխել
Իմ կեանքիս անհաճոյ դրուագներէն
Կրնան գոնէ՛ վերաստեղծել հաւատք մը նոր

Վաղուան համար

Որ գերծ ըլլար տաղտուկներէն ամէնօրեայ
 Չըլլար արցունք ու զսպուած բարկութիւն
 Չըլլար անյայտին սպասելու ձգտում
 Չըլլար մանաւանդ շահագործման աղբիւր
 Որբութեան կնիք
 Անտէրութեան լկող գոյութիւն

Այլ միայն ըլլար ջերմութեամբ զեղուն
 Ըլլար գիրկ ու քնքշութիւն
 Տեռունները զննող ապրում
 Տեգութեան արուեստ ու կեանքի նուագ
 Ըլլար շէնշող տուն ու խոյակ
 Քանդակուէին կողք-կողքի
 Երգերս իմ տարաշխարհիկ
 Ու լեցնէին մթնոլորտը երգերուս անգիւնութեամբ...

Լեցնէին զիս վերստին Քեզ սիրելու ցանկութեամբ...

Ը Ն Ծ Ա Յ

Պիտի քաշեն աթոռակը իմ վտիտ ոտքերու տակէն
 Որ գլուխս ձիգ ու ըմբոստ
 Կախ գայ ցաւին չուաններէն
 Պիտի քաշեն պիտի քաշեն պիտի քաշեն

Ես այդ օրուան է որ կը սպասեմ
 Արդէն որքա՞ն ժամանակ է

Տեսիլքն այս յաճախանքով կը լեցընէ օրերը նոր
 -Օրերս հին ու անհիմն-

Միշտ ես զիս կը դիտէի կախադանի մ'առաստաղէն
 Դեռ տակաւին ծանօթ չէի ոչ Չարենցին
 Ոչ ալ Մահուան Տեսիլքին
 Բայց պատկերն այս դուլ ու անդուլ կը չարչարէր
 Կը բորբոքէր զիս ներսերէն
 Կը տանէր զիս հեռուներէն ալ անդին
 Նոյնիսկ երբ շուրջս կեանքն էր
 Տամբոյրի մը պէս տաք ու անեղծ
 Ու մարմինս թարմ տակաւին
 Արուին շքեղ նուաճումէն

Պիտի քաշեն պիտի քաշեն պիտի քաշեն
 Բայց չեմ գիտեր ե՞րբ պիտի քաշեն
 Աթոռակը ոտքերու տակէն

Որ ես ճօճուիմ անծայր-անվերջ
Անօգ-անտուն ու անբասիր

Որ ես դարձեալ դառնամ ջուրին
Նորէն ըլլամ վճիտ ու ջինջ

Մեղքերէն վեր մեղքերէն դուրս
Որ վերստին բռնեմ արեւն
Իմ մանկութեան երազներուս

Ու հրկիզուիմ
Դեռ չգրուած ու անծանօթ գալիքներուն

Իբրեւ երակ-կրակ անմար
Իբրեւ սերմ ու սերմնաբջիջ
Իբրեւ ընծայ տիեզերքին այս անոգի

Ընծայ սիրոյ

Ընծայ կեանքի

ԸՆԾԱՅ

Դեռ չպեղուած նոր հաւատքի...

ՀՐԱՇՔ ԵՍ ԱՆԷԾՔԻ ՊԷՍ

(Զօճ՝ 1600 ամենայ Գիրքերուն Հայոց)

Հակոտիս խրուեր ես Անէծքի պէս
 Բայց Հրաշք ես Դուն աստուածարեալ
 Տեսիլքին մէջ մերոպական
 Բողոքեցիր կերոն առ կերոն
 Ոռճացար այնքան
 Որ դարձար Մատեան ազգիս գոյութեան
 Դարերուն դիմաց
 Հողմերուն բոլոր
 Դուն մրրիկ դարձար ինքնապահպանման
 Ազգս բարձրացաւ
 Ազգս շիջեցաւ
 Խարանուեցաւ յար
 Կոտորակուեցաւ
 Սակայն գերթ ճառագեալ Լոյս մեհենական
 Վերստին հագաւ
 Մարգարտափրփուր Հոգին Արարչիդ
 Ու ժամանակը իր նետը ըրած
 Ընթացաւ առաջ
 Քալեց անյողդողդ
 Կառուցեց-հիսեց
 Փորեց-ամրացուց
 Նոր երդիք կապեց մինչեւ հողերը օտար-հեռաւոր
 Յարեաւ վերստին գեհեններէն սեւ

Ու պայքարին մէջ հանապազօրեայ
Քեզ վահան ըրաւ փորձութիւններու
Անիմանալի ալիքներուն դէմ...

Այսպէս գորուեցան դարերը ահեղ մինչեւ Նոր Արեւ...

* * *

Բայց երբ հանգիստն էր իմ Ազգս պատեր
Մնացիր անշուք-անարժէք-անտէր
Յիշէ՛ պահը այն
Երբ տարիքդ էր 1500...

Չվաճառեցի՞ն քեզ
Սիամանթոյի արարումին հետ
Պոլսոյ թաղերուն
Բանջարեղէնի կառքերուն վրայ
«Սուրբ Մեսրո՛պն է...
Սուրբ Մեսրո՛պն է...
Սիամանթոյի Սուրբ Մեսրո՛պը...
Շա՛տ աղուոր գրուած է...
Սքանչելի՛ է...
Առէք հատ մը...
Կարդացէ՛ք...
Կարդացէ՛ք...»
Գոռգոռալով ճամբաներն ի վեր...
Այդ գիշեր -յիշէ՛-
Ո՛վ երկնային մանանայ
Յիշէ՛

Թե ինչպես ճաթեցաւ սիրտ մը լուսեղէն
Ա՛ստղ մը մարեցաւ Ազգիդ կեանքէն վեր
Խղճին խիթերէն
Կաթուածը իջաւ նոյն գիշերն եւեթ
Աշխարհիկ Սուրբին երակներուն մէջ...

Այդպէս մահացաւ քուրմ մը հաւատքի
Խորանիդ մոխիրն ըրած պատանք իրեն...

Տրաշք ես
Անէծքի պէս

Քեզ պաշտողներուն դառնակակիծ
Ցաւն է բաժին այս կեանքէն
Չարենց - Շուշանեան անգերեզման
Յիշողութիւն են արդէն
Ընդարմացած Ազգս աւա՛ղ
Կը տօնէ մոռացութեան նո՛ր հարիւրամեակ...

* * *

Այսօր ահա հարիւր տարի աւելի ես ծերացեր
Մինչեւ հասեր ես ինծի
Տրաշքի պէս

Որ սակայն
Անէծքի համ ունի շուրթերուս ծայրին

Քանզի կեանքովդ է որ ես կ'ապրիմ
Ու կեանքիս մէջ Դուն ես որ անընդմիջտ կը վերապրիս

Բայց խեղճացեր ենք մենք երկուքով
 Ու պատրանաթափ ենք արդէն
 Սփիւռքեան սա քառուղիներուն
 Ոչ Դուն ես պէտք մեր ազգին եւ ոչ ալ ես
 Դուն զառամեալ հնաւանդ մը արդէն
 Ես ինքնութիւն մը չ-գոյացած հայրենիքէ...

* * *

Անէծք ես
 Որ կը կրեմ Տրաշքի պէս
 Ու Բեզի հետ կը տանիմ վիշտերը այն սերմնացաններուն
 Որոնք օր մը
 Մառախուղը հրկիզեցին հրայրքիդ կարմիրներով
 Ու անծանօթ երկինքներ ցաթեցուցին
 Կեանքին մէջ Ազգիս ու մարդերուն
 Ու դարձան կամար
 Երկայնամիտ ժամանակները զօղելով ծալ-ծալ
 Սպեղանի դարձան
 Արինապատ վերքերուդ
 Աննիւթեղէն թռիչքներուն շքեղատիպ ատրուշանին
 Ու ցայտաղբիւր միբրեւ հովացուցին հոգիները
 Տառապակոծ աւազներուդ
 Անապատի դեռ չհերկուած ճամբաներուն...

Անէծք ես հիմա
 Այսօր
 Այս պահուս

Քանզի մերժուածն ես Ազգիդ համասփիւռ կեանքէն

Հալածեալն ես նորափթիթ սերունդներէն
 Օտար ես արդէն հարազատ տանդ սին-խոյակներէն
 Հակոտնեայ կշռոյթն ես նոր ժամանակներու
 Ոսկի-Հորթերուն...

Քեզ ո՞ր ալիքին վրայ տեղադրեն որդիքդ
 Երբ մամոնայական են երազներն իրենց

Ինչպէ՞ս Քեզ երգեն շէնք-գմբէթներիդ
 Երբ պատերն են առաւել թանկ ու անգին
 Քան իմաստնահմայ ճենճերաստեղծ
 Ոգիդ գունազարդեալ...

Իրենց կեանքին մէջ Քեզ ո՞ր զետեղեն
 -Ո՛վ կոծկոծատր անցելատր ալեհեր-
 Երբ ներկան է օտարատենչ խրախճալի սիրեկան
 Իսկ Դուն արդէն
 Մոռացութեան սառնահալած
 Զիկզակներուն մէջ կորուսեալ...

Հրաշք ես սակայն էութեանս յայտ ու անյայտ
 Բոլո՛ր մասնիկներուն մէջ...

* * *

Հրաշք էիր երէկ

Երբ նոր էի մտեր

Գաղտնարաններուդ հոծ բալիդներէն

Ու նոյնն ես այսօր
 Երբ արդէն իմս ես դարերուն մէջէն
 Անցեալէն յարեալ մշտահովով քաղցր երգի պէս
 Ականջներուս մէջ թէ տենդերուս
 Վարդագոյն ելարաններուն

Զի երակներէն կը յորդիս Դուն
 Ու քեզմով կ'արտաբերուին յոյզերս թաքթաքոր
 Թէկուզ Անէծքի պէս զիս կը յանձնես մահուան
 Զըլլալո՛ւ համար...

Այլ միայն Քեզմո՛վ ըլլալու համար...

* * *

Հրաշք ես
 Որ անէծքի մ'հանգոյն
 Կը փաթթես զիս մէջքիդ-կեանքիդ
 Ու կը սուգես տարերքներուդ
 Խորշակահար ընդերքներուն

Եւ գանձարաններուդ իբրեւ նորընծայ
 Մերթ կ'արիւնես կոնքերս
 Յարալէզներուդ խելակորոյս արշաւներով
 Մերթ կ'երերաս Յեղասպանուածիդ
 Ապաշատով խելագար
 Դժոխքներէն դուրս քաշելով ծամերս արիւնահեղձ
 Բայց անընդմիջտ կը կծկես թելը կեանքիդ
 Ափերուս մէջ ամո՛ւր-ամո՛ւր

Եւ կոկորդիս մէջ անդնդախոր
 Կը խրոփս յար Անէծքի պէս
 Բայց Տրաշքն ես որ կ'արարես
 Եսէս անդի՜ն-անդի՜ն-անդի՜ն

Որ ջմնաս յիշատակի լոկ մատեան
 Դարերու փոշին ճարակ
 Այլ միշտ ըլլաս ճակտիս խարան
 Նոր ժամանակներու բացուած առագա՛ստ...

* * *

Խարանն ես ճակտիս
 Կը կրեմ Քեզ Տրաշքի պէս

Որ սաւառնինք մենք անդադար
 Ճախրենք խելայեղ
 Ճախրենք անկոտրում
 Ժամանակը կեր մեր սաւառնումին
 Սուտը կործանի ճախրումի թափին
 Փուլ գան պատերը կուռքերուն պատիր
 Կեանքի՛ յաւերժին լծուի Մեր Գիտը
 Սլացքը ըլլայ Աշխարհ-Ստեղծո՛ւմ
 Որ հորիզոններն չքանան ի սպառ
 Տագարամեակներու շքերթո՛վ արդար...

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

ՆԱԽԵՐԳԱՆՔ	7
ՀԱՎԱՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.....	11
ՊԱՏԿԵՐ -1-	12
ՊԱՏԿԵՐ -2-	12
ՊԱՏԿԵՐ -3-	13
ՊԱՏԿԵՐ -4-	13
ՊԱՏԿԵՐ -5-	14
ԵՐԷԿ-ԱՅՍՕՐ	15
ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ	16
ԱՍՏԳ	17
ՏԱԳՆԱՊ	17
24 ԱՊՐԻԼ	18
ԵՐԹ ԱԾՆԱՆԱՅԻՆ	20
ՄԷԿՈՒԹԻՒՆ	21
ՄԱՆԻԾԱԿԱՅԻՆ	22
ԵՐԲ ԴՈՒՆ ԿՈՒ ԳԱՍ.....	24
ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ	25
ՎԵՐԱՍՏԵՂԾՈՒՄ	26
ՍՊԱՍՈՒՄ	27
ՍԻՐԱԽԱՂ	28
ԽՈՐՀՈՒՐԴ	29
ՉԵՄ ՍԻՐԵՐ	30
ԱՄԱՆՈՐ	31
ՓՈԽԱԿԵՐՊՈՒՄ	37
ԼՈՒՍԱՍՏԳ	38
ԿԱՂԱՊԱՐՆԵՐԸ	39
ԵԶԵՐՔ	41
ՈՐՈՆՈՒՄ	42
ՕՔԼԱՆՏ	45
ԷՍՔԻԶՆԵՐ	46
ԱՆԷԱՑՈՒՄ	47
ԶԱՅՆԴ	48

ՈՐՈՆՈՒՄ	50
ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴ	51
ԵՍ	52
ԱԻԵԼԱԾՈՒ	53
ԼՈՒԽԹԻՒՆԴ	54
ԲԱՂՋԱՆՔ	55
ՑԱՆԿՈՒԹԻՒՆ	56
ԻՄ ԱՂՈՒՈՐ	57
ՄԱՐԴԸ	58
ԱՄԷՆ	60
ՄԻԱՅՆ	61
ԱՆՈՒՆԴ	62
ՀՈՆ	63
ՕՐԸ	64
ԳԻՏԵՄ	65
ԳԱՂՏՆԻՔ	66
ԻՄԱՍՏՆԱՑՈՒՄ	67
ԿԾԻՌՔ	68
ԴԱՐԱԴԱՐՁ	69
ԻՆՔՆԱՀԱՍՏԱՏՈՒՄ	70
ՔԱՂԱՔ -1-	73
ՔԱՂԱՔ -2-	74
ԵՐԿՈՒ ԱԾՈՒՆ	75
ԵՐԿՈՒՆՔ	76
HOMELESS	79
ՀՈՐԳԻ	81
ԾՆՈՒՆԴ	83
ԱՐԱՐՈՒՄ	84
ԱՆԿԻՒՆ	85
ՀԵՔԻԱԹԻ ԱՂՋԻԿ	86
ՀՐԱԾՔ	88
ՎԱՃԱՌՔ	91
ԸՆԾԱՅ	93
ՀՐԱԾՔ ԵՍ ԱՆԷԾՔԻ ՊԷՍ	95

ՀԵՂԻՆԱԿԻ ՀԱՍՑԷ.-

SETA KRIKORIAN

11735 JAMES-MORRICE

MONTREAL, QUÉBEC

H3M 2G1

E-mail.- sskrik@yahoo.com